КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра освітньої політики

Програма підвищення кваліфікації педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти

«УЧНІВСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ: ЦИФРОВІ ТРЕНДИ, КРЕАТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ ТА СУБ'ЄКТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована

до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики

(Протокол №8 від 21.09.2026 р.)

Завідувачка кафедри Галина ЛОЇК

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(Протокол №6 від 1.10.2026р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

І. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма курсів підвищення кваліфікації для педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти **«Учнівське самоврядування в сучасній українській школі: цифрові тренди, креативні інструменти та суб'єктність здобувачів освіти».**

Розробники: Суховерська І. І., доцентка кафедри освітньої політики, кандидатка історичних наук; Чушак Х. Я., доцентка кафедри освітньої політики, кандидатка політичних наук.

Напрям підвищення кваліфікації: організація виховання та розвитку учнів в освітньому середовищі; рефлексія і професійний саморозвиток педагога.

Термін дії програми: з 01.01.2027 до 01.01.2032 року.

Рецензенти:

Синя Ірина Ананіївна, завідувач кабінету координації впровадження НУШ КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Самко Іванна Олексіївна, заступник директора Ліцею №16 імені Юрія Дрогобича.

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність розробленої програми зумовлена потребою оновлення підходів до організації учнівського самоврядування та переходу від формальної участі здобувачів освіти до їхньої реальної залученості у прийняття рішень, планування й реалізацію шкільних ініціатив. Програма спрямована на формування готовності педагогів-організаторів створювати умови для розвитку учнівської суб'єктності, агентності, самостійності та відповідальності, використовуючи проєктний підхід, цифрові технології, дизайн-мислення, креативні інструменти й сучасні комунікаційні практики.

Цільова група: педагоги-організатори закладів загальної середньої освіти.

Обсяг: 30 годин.

Форма навчання: очно-дистанційна.

Мета: формування та розвиток професійної компетентності педагогів-організаторів щодо створення умов для реальної участі здобувачів освіти в житті закладу освіти через розвиток їхньої суб'єктності, агентності, самостійності та відповідальності, а також використання проєктних, цифрових, комунікаційних і креативних інструментів.

Завдання:

- поглибити розуміння сутності понять «учнівська суб'єктність», «учнівська агентність», «участь», «учнівська ініціатива» та їх значення для розвитку сучасної школи;
- ознайомити з можливостями проєктного підходу для розвитку самостійності, відповідальності, ініціативності та командної взаємодії здобувачів освіти;
- сформувати вміння застосовувати цифрові інструменти для організації учнівської участі, онлайн-голосування, опитування, збору ідей, командної роботи, планування та візуалізації проєктів;
- розвинути комунікаційні компетентності педагогів-організаторів щодо супроводу шкільних медіа, соціальних мереж та комунікаційних кампаній учнівського самоврядування;
- удосконалити вміння застосовувати дизайн-мислення та супроводжувати учнів у процесі перетворення ідеї на конкретну ініціативу (визначення мети, команди, ресурсів, партнерів, очікуваних результатів).

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

А1. Мовно-комунікативна компетентність
А2. Предметно-методична (професійно-педагогічна) компетентність

А3. Інформаційно-цифрова (комунікаційна) компетентність

Б1. Громадянська компетентність

В1. Психологічно-фасилітативна та емоційно-етична компетентність

Очікувані результати:

Унаслідок проходження курсів підвищення кваліфікації за цією програмою здобувач освіти:

- розуміє концептуальні засади суб'єкт-суб'єктної взаємодії педагога й учнів, сутність учнівської агентності та драбини участі;
- володіє проєктним підходом та інструментами дизайн-мислення для розвитку учнівської самостійності, відповідальності й перетворення ідей на реалізовані ініціативи;
- володіє сучасними цифровими інструментами для фасилітації, голосування, спільного планування, візуалізації та командної роботи в учнівському самоврядуванні;
- демонструє навички розроблення комунікаційної стратегії, супроводу шкільних медіа, брендингу учнівських проєктів та адвокації учнівських ініціатив.

Контроль за знаннями здобувачів освіти проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях – індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи із здобувачами освіти. Програмою передбачено виконання різних видів робіт: вхідне опитування; самостійна робота; участь у круглому столі; рефлексія.

Критерії оцінювання. Результати навчання здобувачів освіти оцінюються за шкалою «зараховано/не зараховано». Підставою для успішного зарахування є комплексне виконання програми КПК, зокрема активна участь на заняттях, а також виконання самостійної роботи, яка зараховується за умови виконання не менше 70% навчального матеріалу: розміщення самостійної роботи в Moodle, її відповідність завданням програми, дотриманням правил академічної доброчесності, а також її успішна презентація.

Особливості реалізації програми. Реалізація програми передбачає навчання слухачів як у дистанційному, так і в очному форматі. Навчальні заняття у синхронному режимі проводяться з використанням ZOOM, Moodle. Програмою

передбачено виконання самостійної роботи. Велику увагу в програмі приділено безпосередній комунікації здобувачів освіти один з одним та обміну досвідом кращих практик реалізації сучасних підходів до організації учнівського самоврядування. Сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50 % від загальної кількості.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Інтеграційно-мотиваційне заняття					
Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля. Формування очікувань учасників.	-	2	-	-	2
Усього годин за заняттям	**-**	**2**	**-**	**-**	**2**
Модуль 1. Проєктний підхід як інструмент розвитку учнівської суб'єктності та агентності					
Тема 1.1. Учнівська субєктність і агентність: від теорії до практики	2	2	-	-	4
Тема 1.2. Проєктний підхід крізь призму формування самостійності та відповідальності учнів	2	2	-	-	4
Усього годин за модулем	**4**	**4**	**-**	**-**	**8**
Модуль 2. Цифровий інструментарій та комунікація учнівського самоврядування					
Тема 2.1. Цифрові інструменти для організації учнівської участі.	1	2	-	-	3
Тема 2. 2. Комунікаційна стратегія та брендинг учнівських ініціатив	1	2	-	-	3
Усього годин за модулем	**2**	**4**			**6**
Модуль 3. Креативне проєктування та дизайн-мислення у діяльності учнівського самоврядування					
Тема 3.1. Дизайн-мислення як інструмент	3	-	-	-	3

розв’язання реальних проблем школи					
Тема. 3.2. Комунікаційна стратегія та брендинг учнівських ініціатив	-	6	-	-	3
Усього годин за модулем	**3**	**3**	**-**	**-**	**6**
Самостійна робота			6		6
Підсумкові заходи	-	-	-	2	2
Всього годин:	**9**	**13**	**6**	**2**	**30**

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття.

Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань учасників.

Модуль 1. Проєктний підхід як інструмент розвитку учнівської суб'єктності та агентності

Тема 1.1. Учнівська суб'єктність і агентність: від теорії до практики

Поняття «суб'єктності» та «агентності». Еволюція підходів: від дитиноцентризму до партнерства й самостійності. Формування суб'єктності та агентності учнів як підготовка до життя в сучасному світі. Моделі взаємодії: як будувати суб'єкт-суб'єктні стосунки («педагог–учень» та «учень–учень»). «Драбина участі» Роджера Харта як інструмент оцінювання реальної залученості здобувачів освіти.

Практична робота: аналіз рівнів залучення учнів за «драбиною участі» та розробка кейсів партнерської взаємодії педагога й учнівського активу.

Тема 1.2. Проєктний підхід крізь призму формування самостійності та відповідальності учнів

Засади проєктного підходу (проєкти для навчання). Проєктний підхід як дієвий інструмент формування агентності учнів. Як проєкти формують відповідальність. Роль педагога-організатора як фасилітатора, координатора та опікуна в учнівських проєктах. Справжня участь учнів. Культура рефлексії: як перетворювати проєктний досвід на усвідомлені компетентності.

Практична робота: розроблення алгоритму супроводу учнівського проєкту від формування ідеї до рефлексії результатів.

Модуль 2. Цифровий інструментарій та комунікація учнівського самоврядування

Тема 2.1. Цифрові інструменти для організації учнівської участі

Цифрове середовище учнівського самоврядування. Онлайн-голосування та опитування як інструменти демократичної участі. Цифрові інструменти для фасилітації командної роботи, збору ідей, спільного планування та відстеження виконання завдань. Цифрові дошки для організації учнівських проєктів. Візуалізація форумів, таборів, учнівських кампаній та інших подій.

Практична робота: моделювання цифрового простору учнівського самоврядування з використанням онлайн-дошок та інструментів інтерактивного голосування.

Тема 2.2. Комунікаційна стратегія та брендинг учнівських ініціатив

Шкільні соціальні мережі та медіа як простір учнівської голосності. Основи комунікаційної стратегії учнівського самоврядування: цільова аудиторія, ключове повідомлення, контент, канали комунікації. Як навчити учнів розповідати про власні ідеї, залучати однолітків і презентувати результати. Базові принципи брендингу учнівської ініціативи: назва, візуальна ідентичність, цінності, тон комунікації, впізнаваність. Адвокація учнівських ідей: як аргументовано презентувати пропозицію адміністрації, педагогічній раді, батьківській спільноті та учнівському колективу.

Практична робота: розроблення макета комунікаційної кампанії та презентації адвокаційного виступу для учнівської ініціативи.

Модуль 3. Креативне проєктування та дизайн-мислення у діяльності учнівського самоврядування

Тема 3.1. Дизайн-мислення як інструмент розв'язання реальних проблем школи

Дизайн-мислення як підхід до пошуку рішень, орієнтованих на потреби людини. Етапи дизайн-мислення: емпатія, сфокусоване формулювання проблеми, генерація ідей, прототипування, тестування. Як допомогти учням перейти від скарги «у школі щось не так» до формулювання конкретної проблеми, яку можна дослідити й розв'язати.

Тема 3.2. Від ідеї до учнівської ініціативи: проєктування змін

Перетворення ідеї на конкретну учнівську ініціативу. Визначення мети, цільової аудиторії, ресурсів, партнерів, команди, очікуваного результату та критеріїв успіху. Розподіл ролей у команді. Механізми прийняття рішень. Управління ризиками. Презентація та захист учнівської ідеї.

Практична робота: створення та експертиза паспорта учнівського проєкту змін.

Самостійна робота: «Успішні практики учнівської ініціативи»

Слухач розробляє та презентує практичний проєкт/ініціативу учнівського самоврядування за формулою: «Проблема — ідея — рішення — команда — дія — результат», із включенням цифрових інструментів та комунікаційної карти (6 годин).

Підсумкові заходи: вихідне діагностування, контрольні тести, рефлексія, зворотний зв'язок про зміст, організацію та практичну цінність курсу.

Узагальнення можливостей застосування розроблених матеріалів в освітньому процесі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Для організації виховного процесу в закладі освіти

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. (2011). *Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України*. https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1243736-11

Інститут проблем виховання НАПН України. (2018). *Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей*. https://ipv.org.ua/prohrama-nova-ukrainska-shkola/

Президент України. (2019). *Стратегія національно-патріотичного виховання*. Указ Президента України № 286/2019. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286/2019

Кабінет Міністрів України. (2020). *План дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020–2025 роки*. Розпорядження № 932-р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2020-%D0%BF

Міністерство освіти і науки України. (2015). *Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді*. https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15

Кабінет Міністрів України. (2018). *Концепція розвитку громадянської освіти в Україні*. Розпорядження № 710-р. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80

Міністерство освіти і науки України. (2021). *Деякі питання організації виховного процесу у 2021/2022 навчальному році щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок* (лист від 16.07.2021 № 1/9-362). https://imzo.gov.ua/2021/07/19/lyst-mon-vid-16-07-2021-1-9-362/

Для організації діяльності учнівського самоврядування в закладі освіти

Верховна Рада України. (2020). *Про повну загальну середню освіту: Закон України*. Стаття 28 «Учнівське самоврядування». https://urst.com.ua/pro_povnu_zagalnu_serednyu_osvitu/st-28

Навіщо учнівське самоврядування закладу освіти? (б. д.). YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=1Je0B31sJAo

Принципи ефективності учнівського самоврядування. (б. д.). YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=gQvBKnawFpc

Проєктна діяльність в учнівському самоврядуванні. (б. д.). YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=sF0WgvCm6jM

Взаємодія учнівського самоврядування та закладу освіти. (б. д.). YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=ONmd03CAzbY

Учнівське самоврядування в закладі освіти. (б. д.). Google Drive. https://drive.google.com/file/d/1wG5hzfghh9geOXS9-B9foYWPPEhxi3Og/view

Платформи та ресурси міжнародних проєктів

Розвиток громадянських компетентностей в Україні (DOCCU). (б. д.). Living Democracy. https://www.living-democracy.com/teachers/

Lions Quest. (б. д.). *Соціальні та емоційні компетентності XXI століття*. http://www.lions.org.ua/programi/lions-quest/

Інформаційно-дослідний центр «Інтеграція та розвиток». (б. д.). *Культура добросусідства: методична підтримка*. https://idcir.com.ua/kultura-dobrosusidstva/metodichna-pidtrimka/

Демократична школа. (б. д.). *Toolbox для вчителів*. https://www.schools-for-democracy.org/onlain-resursy/toolbox

Центр освітніх ініціатив. (б. д.). *Toolbox*. https://coi.org.ua/toolbox